

नेपाल राष्ट्र बैंक
सहायक द्वितीय पदको खुल्ला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा
प्रथम पत्र

मिति :- २०६९/११/०५

विषय :- सामान्य ज्ञान, निबन्ध र गणित

समय :- ३ घण्टा

पूर्णाङ्क :- १००

परीक्षार्थीले उत्तर दिँदा निबन्धको लागि नेपाली भाषा र बाँकीको लागि नेपाली वा अंग्रेजी भाषाको माध्यमबाट दिन सक्नेछन्।

खण्ड (क)

- सामान्य ज्ञान :

(३० अङ्क)

सबै प्रश्न समान अङ्कका छन्।

१. गोरखापत्र प्रकाशनको प्रारम्भ कुन प्रधानमन्त्रीको पालामा कुन सालमा भएको हो ?
२. राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार नेपालको कुल जनसंख्या कति र यसको वृद्धिदर कति प्रतिशत रहेको छ ?
३. महाकाली नदी पारि रहेका नेपालका गा. वि. स. हरूको नाम के हो र उक्त गा. वि. स. हरू कुन जिल्लामा पर्दछन् ?
४. निम्न तालहरू कुन कुन जिल्लामा पर्दछन् ?
(क) खप्तड ताल (ख) कसरा ताल (ग) नन्द भाउजू ताल
५. नेपालको प्रमाणिक समय निर्धारण गर्दा कुन हिमाललाई आधार मानिएको छ ? ग्रिनविच समयभन्दा ५ घण्टा ४५ मिनेट छिटो नेपालको प्रमाणिक समय रहने व्यवस्था कहिलेबाट शुरु भएको हो ?
६. नेपालको पहिलो वाणिज्य बैंकको नाम के हो र यसको स्थापना विक्रम सम्वत् कति सालमा भएको थियो ? उक्त समयमा प्रधानमन्त्री को थिए ?
७. आउँदो ग्रीष्मकालीन ओलम्पिक खेल कुन मुलुकको कुन शहरमा र कहिले आयोजना हुँदैछ ?
८. सुगौली सन्धी कहिले भएको थियो र नेपालको तर्फबाट यसमा कसले हस्ताक्षर गरेका थिए ?
९. संयुक्त राष्ट्र संघले विश्वव्यापी मानव अधिकारको घोषणा कहिले गरेको थियो र यस घोषणा पत्रमा कतिवटा धाराहरू छन् ?
१०. निम्न मुलुकहरूको मुद्राको नाम लेख्नुहोस्।
(क) अष्ट्रिया (ख) इजरायल (ग) भूटान
११. नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ अनुसार नेपाल राष्ट्र बैंकको सञ्चालक समितिको अध्यक्ष को हुने व्यवस्था रहेको छ र उक्त समितिमा अध्यक्ष र सदस्यहरू गरी जम्मा कतिजना रहने प्रावधान रहेको छ।
१२. चीन र भारत दुवै मुलुकलाई छुने नेपालका जिल्लाहरू कति छन् ? ती जिल्लाहरूको नाम उल्लेख गर्नुहोस्।
१३. निम्न पुरस्कारको प्रथम विजेताको नाम उल्लेख गर्नुहोस्।
(क) मदन पुरस्कार (ख) साभ्ना पुरस्कार (ग) जगदम्बा पुरस्कार
१४. नेपालको वित्तीय नीति र मौद्रिक नीति कुन कुन निकायबाट तयार पारिन्छ ?
१५. न्याय परिषदमा अध्यक्ष बाहेक कति सदस्य रहने व्यवस्था छ ? न्याय परिषदको अध्यक्ष को हुन्छ ?
१६. नेपालको सिक्का छाप्ने टक्सार अड्डाको स्थापना कहिले भएको हो र नेपालमा सर्वप्रथम कागजी नोटको निष्काशन कुन सालदेखि भएको हो ?
१७. सप्तकोशीका सहायक नदीहरूमध्ये सबभन्दा ठूलो र सबभन्दा सानो नदीको नाम लेख्नुहोस्।
१८. सूचना प्रविधीको क्षेत्रमा प्रयोग हुने UPS र ADSL को विस्तारित रूप के हो ?
१९. नेपाली खेलाडीहरू जमुना गुरुङ्ग र पारस खड्का कुन कुन खेलसंग सम्बन्धित छन् ?
२०. नेपालको पहिलो जलविद्युत आयोजनाको नाम, उत्पादन क्षमता र सञ्चालन भएको वर्ष उल्लेख गर्नुहोस्।

क्रमशः

- निबन्ध:

(२० अङ्क)

तल दिइएका मध्ये कुनै दुई विषयमा निबन्ध लेख्नुहोस्।

- (१) नेपालको आर्थिक विकासमा नेपाल राष्ट्र बैंकको भूमिका।
- (२) महिला सशक्तीकरण।
- (३) नेपालमा सूचना प्रविधीको विकास र चुनौती।

खण्ड (ख)

- गणित:

(५० अङ्क)

सबै प्रश्न समान अङ्कका छन्।

- (१) विद्यार्थी बस्ने एउटा होस्टलमा १५० जना विद्यार्थीहरूको लागि ४५ दिनलाई पुग्ने खाद्यान्न रहेको थियो। १० दिनपछि २५ जना विद्यार्थीहरूले होस्टल छाडे भने बाँकी खाद्यान्नले कति दिनलाई बाँकी विद्यार्थीहरूलाई खुवाउन पुग्दछ ?
- (२) एउटा विद्यालयका कक्षा ९ मा अध्ययन गर्ने ८ जनाको उमेर १३ बर्ष, ९ जनाको उमेर १४ बर्ष, ३ जनाको १६ बर्ष र ४ जनाको १८ बर्ष रहेछ भने उक्त कक्षाका विद्यार्थीको औषत उमेर कति रहेछ ?
- (३) कुनै रकमको ३:४ भाग बराबर रु. १३५०- हुन्छ भने सो कुल रकमबाट १:३ भाग घटाउँदा कति रकम बाँकी रहन्छ ?
- (४) रघुनाथले किराना पसल संचालन गर्न वित्तीय संस्थाबाट वार्षिक १२ प्रतिशतका दरले रु. ३,४५,८००- ऋण लिएछन्। उनले प्रत्येक ३ महिनामा ब्याज बुझाउनु पर्ने व्यवस्था बमोजिम उक्त वित्तीय संस्थामा प्रत्येक त्रैमासिक ब्याज बापत के कति रकम भुक्तानी गर्नु पर्दछ ?
- (५) कुखुराको दाना बनाउन कारखानाले रु. २१- प्रति के.जि. पर्ने गर्हुँ र रु. ३०- प्रति के.जि. पर्ने मकैलाई ४:५ को अनुपातमा मिसाएर दाना तयार गरेछ भने उक्त दानाको प्रति के. जि. लागत कति पर्छ ?
- (६) गत महिनामा रामलखनको घरमा २२५ युनिट विद्युत खपत भएछ। पहिलो २० युनिटको शुल्क रु. ६०- र त्यसपछिको खपत युनिटको प्रति युनिट शुल्क रु. ५५० रहेछ भने रामलखनले उक्त महिनामा कति रकम बुझाउनु पर्ला ?
- (७) एउटा सुपरमार्केटको तयारी पोशाक कक्षामा सबै सामानमा बराबर छुट दिइएको थियो। यदि त्यहाँ जयराजले रु. २३००- पर्ने पाइन्ट रु. २०७०- मा खरिद गरेछन् भने बिजयराजले रु. ८५०- पर्ने सर्ट कतिमा खरीद गरे होलान् ?
- (८) बाबु र छोराको हालको उमेरको अनुपात ५:२ रहेको छ। ४ वर्षपछि सो अनुपात ११:५ हुन्छ भने बाबु र छोराको हालको उमेर कति कति होला ?
- (९) एकजना व्यापारीले प्रतिलिटर रु. ३०- को दरले किनेको ४०- लिटर दुधमध्ये ८ लिटर चुहिएछ र बाँकी दुध प्रतिलिटर रु. ३२- को दरले बिक्री भएछ भने उक्त कारोवारबाट उक्त व्यापारीलाई कति प्रतिशत नाफा वा नोक्सान भयो ?
- (१०) सरल गर्नुहोस।

$$२४.६७९ + २८.३४५ \times ७६.०१ \div ४५.४ \times ३.२ \div ४.६ + २.०५$$

*****

नेपाल राष्ट्र बैंक
सहायक द्वितीय पदको खुल्ला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा
द्वितीय पत्र

मिति:- २०६९/११/०५

विषय:- बैंकिङ तथा लेखा

समय:- ३ घण्टा

पूर्णाङ्क:- १००

कुनै आठ प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् । सबै प्रश्न समान अङ्कका छन् । परीक्षार्थीले नेपाली वा अंग्रेजी भाषामध्ये कुनै एक वा दुवै भाषामा उत्तर दिन सक्नेछन् ।

१. नेपाल राष्ट्र बैंकको सञ्चालक समितिको गठन प्रक्रिया र सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार बारेमा उल्लेख गर्नुहोस् ।
२. "क" वर्गको वित्तीय संस्था भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? यस्ता संस्थाले गर्ने कार्यहरूको बुँदागत रूपमा व्याख्या गर्नुहोस् ।
३. लेखा परीक्षण र आन्तरिक लेखा परीक्षणमा के फरक छ ? कुनै पनि संस्थामा यिनीहरूको आवश्यकता बारे व्याख्या गर्नुहोस् ।
४. वित्तीय अनुपात भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? Current Ratio, Debt Equity Ratio र Credit Deposit Ratio को महत्व बारे लेख्नुहोस् ।
५. गरिबी निवारणमा लघुवित्त संस्थाहरूको भूमिकाका बारेमा वर्णन गर्नुहोस् ।
६. मनिट्रान्सफर व्यवसाय भनेको के हो ? मनिट्रान्सफर र मनिचेञ्जर व्यवसाय सञ्चालनमा भएका भिन्नताका सम्बन्धमा प्रकाश पार्नुहोस् ।
७. सन्तुलन परीक्षण (Trial Balance) भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? यसको उद्देश्य र महत्वमाथि प्रकाश पार्नुहोस् ।
८. तथ्यांक संकलनका स्रोतहरूको व्याख्या गर्दै यसको सीमाहरूका बारेमा चर्चा गर्नुहोस् ।
९. वासलात भनेको के हो ? वासलातको एउटा नमूना बनाई त्यसमा समावेश गरिने प्रमुख बुँदाहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
१०. तल दिइएका विषयहरूमध्ये कुनै दुईको संक्षेपमा वर्णन गर्नुहोस् ।
  - क) मुद्रा बजार र पूँजी बजारको भिन्नता
  - ख) ट्रेजरी बिल
  - ग) प्रतिपत्र-पत्र

*****

नेपाल राष्ट्र बैंक
सहायक द्वितीय पदको खुल्ला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा
प्रथम पत्र

मिति :- २०६७/१०/०८

विषय :- सामान्य ज्ञान, रचना र गणित

समय :- ३ घण्टा

पूर्णाङ्क :- १००

परीक्षार्थीले उत्तर दिँदा खण्ड (ख) को लागि नेपाली भाषा र खण्ड (क) तथा (ग) को लागि नेपाली वा अंग्रेजी भाषाको माध्यमबाट दिनु पर्नेछ ।

खण्ड (क) सामान्य ज्ञान

(३० अङ्क)

सबै प्रश्न समान अङ्कका छन् ।

१. राष्ट्रिय गान नभएको देश र लिखित संविधान नभएको देशका नामहरू लेख्नुहोस् ।
२. चीन, हङ्कङ र कतारको मुद्रालाई के भनिन्छ ?
३. नेपाल राष्ट्र बैंकका गभर्नरले को संग गभर्नर पदको शपथ ग्रहण लिन्छन् र गभर्नर पदको कार्यकाल कति वर्षको हुन्छ ?
४. नेपालका कुन दुई जिल्लाहरूको क्षेत्रफल समान (१५४६ वर्ग कि.मि.) छ ?
५. बैंक तथा वित्तीय संस्थाले भाखा नाघेको आधारमा कर्जा सापटलाई कुन चार शीर्षकहरूमा वर्गीकृत गर्नुपर्दछ ?
६. निम्न पुस्तकका लेखक को हुन् ?
क) सत्य कलि संवाद ख) रघुवंश ग) अष्टध्यायी
७. SWIFT को पूरा रूप (Full Form) के हो ? यसको केन्द्रीय कार्यालय कहाँ छ ?
८. संयुक्त राष्ट्र संघ र एशियाली विकास बैंकमा हाल कति कति सदस्य राष्ट्रहरू रहेको छन् ?
९. निर्माणको प्रक्रियामा रहेका चमेलिया र राहुघाट जलविद्युत आयोजनाहरू कति कति मेगावाटका हुन् ? साथै, एक मेगावाटमा कति वाट (Watt) हुन्छ ?
१०. नेपालको अन्तरिम संविधान २०६३ मा जम्मा कति भाग रहेको छ ? मौलिक हक सम्बन्धी व्यवस्था कुन भागमा छ ?
११. थापाथली सन्धी कुन कुन देशबीच कहिले भएको थियो ?
१२. नेपालमा देहायका मुद्राहरू क-कस्ले चलाएका हुन् ?
क) तामाको पैसा ख) छालाको पैसा
१३. नेपालको सबैभन्दा लामो र सबैभन्दा ठूलो नदी कुन कुन हुन् ?
१४. तल दिइएका नृत्यहरू कुन कुन समुदायसंग सम्बन्धित छन् ? उल्लेख गर्नुहोस् ।
क) कार्तिक नाच ख) भुमरी नाच ग) सोरठी नाच
१५. सरकारले आ.व. २०६७/०६८ को लागि कति रकमको बजेट प्रस्तुत गरेको छ ? र यसमध्ये पुँजीगत नर्फ कति छुट्टाइएको छ, र अर्बमा उल्लेख गर्नुहोस् ।
१६. सन् २०१० मा नोबेल शान्ति पुरस्कार कुन देशका के नाम गरेका व्यक्तिलाई प्रदान गरिएको छ ?
१७. रोमन म्यागासेसे पुरस्कारबाट हालसम्म सम्मानित हुने नेपालीहरूको नाम उल्लेख गर्नुहोस् ।
१८. निम्न उपनाम भएमा लेखकहरूको वास्तविक नाम के के हुन् ?
क) पारिजात ख) वैरागी काईला
१९. "सिएनएन हिरो २०१०" बाट सम्मानित हुने नेपाली व्यक्तित्वको नाम र आवद्ध हुनु भएको संस्थाको नाम उल्लेख गर्नुहोस् ?
२०. निम्न खेलाडीहरू कुन कुन खेलसंग सम्बन्धित छन् ?
क) दिपक महर्जन ख) सारादेवी तामांग ग) विनोद दास

खण्ड (ख) रचना

(२० अङ्क)

(अ) तल दिइएका मध्ये कुनै एक विषयमा निबन्ध लेख्नुहोस् ।

(१५)

१. देशको आर्थिक विकासमा मानव संसाधन विकासको महत्व
२. "पर्यटन वर्ष २०११: पर्यटनका लागि ऐकवद्धता"
३. वैदेशिक रोजगार र गरिबी निवारण

क्रमशः

(आ) तल दिइएको अनुच्छेदको सारांश लेख्नुहोस् र एक उपयुक्त शीर्षक पनि दिनुहोस् ।

(५)

नेपालको समुन्नतिको लागि कृषि क्षेत्रको अत्यन्त महत्वपूर्ण स्थान रहेको भएतापनि सरकार र किसानको न्यून लगानीका कारण कृषि क्षेत्रको उत्पादनको वृद्धिदर उच्च हुन सकेको छैन । कृषि उत्पादन र उत्पादकत्वमा अपेक्षित वृद्धि हुन नसक्नुका अतिरिक्त मनसुनको अनिश्चितता, जलवायु परिवर्तन, सिंचाइको अभाव, सीमान्त भूमिमा कृषिको लागि चाप, उपयुक्त प्रविधिको प्रयोगमा कमि, बजारमा किसानको कम पहुँच, समय समयमा देखापर्ने पशुपन्छी सम्बन्धी रोगको प्रकोप जस्ता चुनौतिहरू कृषि क्षेत्रमा विद्यमान रहेका छन् । यस क्षेत्रमा अन्य चुनौतिहरूमा कृषिको व्यवसायीकरणका लागि निजी क्षेत्रको लगानी आकर्षित गर्न पर्याप्त प्रयास नहुनु, पहाडी दुर्गम क्षेत्रमा रासायनिक मलको निरन्तर र पर्याप्त आपूर्ति हुन नसक्नु, कृषिमा व्यवसायिक पकेट क्षेत्रको विकास अपेक्षित रूपमा हुन नसक्नु, स्यालो ट्यूबवेल लगायतका सिंचाई सुविधाहरू आवश्यकता अनुसार विस्तार हुन नसक्नु, कृषिमा व्यवसायीकरणका लागि भौतिक पूर्वाधार पर्याप्त नहुनु, उन्नत नश्लका पशुपन्छीको अभाव, स्तरयुक्त प्रयोगशाला तथा प्रविधी विकास र विस्तार केन्द्रहरूको सञ्जालको अभाव, कृषि तथा पशुजन्य उद्योगको विकासको कमि आदि रहेका छन् । त्यसैले उल्लेखित चुनौतिहरूको सामना गर्दै यस क्षेत्रको दिगो विकास गरी राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा थप सहयोग पुऱ्याउनुपर्ने राष्ट्रिय दायित्व बनेको छ ।

खण्ड (ग) गणित

(५०अङ्क)

सबै प्रश्न समान अङ्कका छन् ।

- कुनै साँवा १० वर्षमा डेढ गुणा (१.५० प्रतिशत) ले वृद्धि हुन वार्षिक साधारण व्याजदर कति हुनुपर्दछ ? उक्त साँवा ८ वर्ष ४ महिनामा दोब्बर हुन व्याज दर कति भए पुग्छ ?
- दुइटा व्यक्तिहरूको मासिक आम्दानी ४:५ को अनुपातमा र उनीहरूको मासिक खर्च ७:९ को अनुपातमा छ । यदि प्रत्येकले मासिक रूपमा रु. ५००० बचाउँछ भने उनीहरूको मासिक आम्दानी कति-कति होला ?
- एक व्यापारीले १०० दर्जन सुन्तला प्रति दर्जन रु. ३० मा खरीद गरेकोमा ५ दर्जन सुन्तला विग्रीएकोले अब बाँकि सुन्तला प्रति दर्जन कतिमा बिक्री गरेमा १४ प्रतिशत नाफा प्राप्त गर्न सक्ला ? प्रति दर्जन रु. ३३ मा बिक्री गर्दा कति प्रतिशत नाफा/नोक्सान होला ?
- रामले आफ्नो आम्दानीको ७५ प्रतिशत खर्च गर्छन । उनको आम्दानी २० प्रतिशत र खर्च १० प्रतिशतले वृद्धि हुँदा उनको बचत प्रतिशत कति होला ?
- २५ लोग्ने मानिस, १५ स्वास्नी मानिस र १० केटाकेटीसंगै काम गर्दा प्रतिदिन औषत रुं २८० पाउँछन् । केटाकेटीको तलब भन्दा दुई गुणा बढी स्वास्नीमानिसले र स्वास्नीमानिसको तलबभन्दा दुईगुणा बढी लोग्ने मानिसले पाउँछन् भने प्रत्येकको प्रतिदिनको औसत तलब कति होला ?
- सरल गर्नुहोस् : $१२.३४५६ + ७८९.०१२ \times १२.५० \div ७.५ \times १२.४८ \div २.५ + २.५४$
- ५० जनालाई दैनिक ८ घण्टा काम गरेर एउटा काम सक्न १२ दिन लाग्यो भने ६० जनालाई त्यो भन्दा दोब्बर ठूलो काम १६ दिनमा सक्न दैनिक कति घण्टा काम गर्नुपर्ला ?
- १५ वटा मेच र २ वटा टेबुलको मूल्य रु. ४००० पर्दछ । यदि ४ वटा टेबुलको मूल्य १० वटा मेचको बराबर छ भने १२ वटा मेच र ३ वटा टेबुलको मूल्य कति पर्ला ?
- यदि कुनै रकमको $\frac{३}{५}$ भाग रु. ७२० हुन्छ भने कुल रकमको दुई तिहाई भाग घटाउँदा कति रकम बाँकि रहन्छ ?
- श्यामले १३० पूर्णांकको अंग्रेजी विषयमा ७० प्रतिशत, १२५ पूर्णांकको विज्ञान विषयमा ६० प्रतिशत र १५० पूर्णांकको गणित विषयमा ८० प्रतिशत अंक प्राप्त गरेको छ भने उसले कुलमा कति प्रतिशत अंक प्राप्त गरेको रहेछ ?

*****

नेपाल राष्ट्र बैंक
सहायक द्वितीय पदको खुल्ला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा
द्वितीय पत्र

मिति २०६७/१०/०८

विषय:- बैंकिङ तथा लेखा

समय:- ३ घण्टा

पूर्णाङ्क :- १००

कुनै आठ प्रश्नहरूको उत्तर लेख्नुहोस् । सबै प्रश्न समान अङ्कका छन् । परीक्षार्थीहरूले नेपाली वा अंग्रेजी माध्यमबाट उत्तर दिन सक्नेछन् ।

१. केन्द्रीय बैंक भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? नेपाल राष्ट्र बैंकले बैंकहरूको बैंक र सरकारको बैंकको रूपमा के कस्ता कार्यहरू सम्पादन गर्दछ ? विस्तृत चर्चा गर्नुहोस् ।
२. वाणिज्य बैंकले गर्ने कार्यहरू संक्षेपमा वर्णन गर्नुहोस् ।
३. मनिचेञ्जर व्यवसाय के हो ? यसको सञ्चालन प्रक्रिया बारे प्रकाश पार्नुहोस् ।
४. नाफा नोक्सान हिसाब किन तयार पारिन्छ ? नाफा-नोक्सान हिसाबको ढाँचा तयार गरी पाँच पाँचवटा खर्च र आम्दानीका कारोवारहरू देखाउनुहोस् ।
५. बैंक हिसाब मिलान विवरण (Bank Reconciliation Statement) भनेको के हो ? निम्न विवरणहरूबाट बिसिडि कम्पनीको ३१ डिसेम्बर २०१० को हिसाब मिलान विवरण तयार गरी बैंक पासबुक अनुसारको मौज्जात निकाल्नुहोस् ।
  - a. The Bank overdraft as per cash book 31st December 2010 is Rs. 6340.
  - b. Interest on overdraft for 6 month ending 31st December 2010 Rs. 160 is entered in passbook.
  - c. Bank charges of Rs. 30 for the above paid are debited in the passbook.
  - d. Cheque issued but not cashed prior to 31st December 2010 amounted to Rs. 1168.
  - e. Cheque paid into bank but not cleared before 31st December 2010 were for Rs. 2170.
  - f. Interest on investment collected by the bank and credited in the passbook Rs. 1200.
६. सन्तुलन परिक्षण (Trial Balance) कहिले तयार पारिन्छ ? सन्तुलन परीक्षणद्वारा गलति पत्ता लगाउन चालिने कदमहरूको बारेमा उल्लेख गर्नुहोस् ।
७. आन्तरिक नियन्त्रण (Internal Control) प्रणाली भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? नगद तथा चेकको भुक्तानी गर्दा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली विद्यमान रहेको यकिन गर्नको लागि के के प्रक्रिया अपनाउनु पर्दछ ? बुँदागत रूपमा उल्लेख गर्नुहोस् ।
८. वित्तीय अनुपात (Financial Ratio) भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? कुनै दुईवटा वित्तीय अनुपातहरूको उदाहरण दिदै सो वित्तीय अनुपातहरूको सीमावारे प्रकाश पार्नुहोस् ।
९. तथ्यांक संकलनमा अपनाइने नमूना विधीहरू (Sampling Methods) उल्लेख गर्दै ती मध्ये कुनै दुई विधीहरूको बारेमा उदाहरण सहित वर्णन गर्नुहोस् ।
१०. तल दिइएका मध्ये कुनै दुईवटाको संक्षेपमा वर्णन गर्नुहोस् ।
  - क) बैंक नगदी किताब
  - ख) लघुवित्त विकास बैंक
  - ग) स्थिर सम्पत्ति

*****

नेपाल राष्ट्र बैंक
सहायक द्वितीय पदको खुल्ला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा
प्रथम पत्र
मिति २०६६/०१/०५

विषय :- सामान्य ज्ञान, रचना र गणित ।

समय :- ३ घण्टा

पूर्णाङ्क :- १००

खण्ड (क) सामान्य ज्ञान

(३० अङ्क)

सबै प्रश्न समान अङ्कका छन् ।

१. नेपाल कहिले गणतन्त्र घोषित भयो? वि.सं.मा साल, महिना र गते लेख्नुहोस् ।
२. नेपालको भित्री मधेशमा पर्ने जिल्लाहरूको नाम लेख्नुहोस् ।
३. सप्तगण्डकी नदीका प्रमुख सात सहायक नदीहरू कुन कुन हुन्?
४. बैंक तथा वित्तीय संस्था ऐन २०६३ अनुसार क, ख, ग र घ वर्गमा कुन कुन बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू पर्दछन्?
५. निम्न कृतिका लेखक को को हुन?
(क) राधा (ख) अविरल बग्दछ इन्द्रावती (ग) मौन पहाड
६. अमेरिकी राष्ट्रपति बाराक ओवामा कुन पार्टीका हुन? उनले राष्ट्रपतिको पदभार कहिले सम्हाले? इस्वी सन्मा मिति लेख्नुहोस् ।
७. काष्ठमण्डप कुन राजाको पालामा बनेको हो?
८. बराहक्षेत्र, पाथिभरा मन्दिर र सिद्धपोखरी कुन कुन जिल्लामा पर्दछन्?
९. गुरुत्वाकर्षणको सिद्धान्त पत्ता लगाउने वैज्ञानिकको पूरा नाम के हो?
१०. 'बेद', 'त्रिपिटक' र 'कुरान' कुन कुन धर्मका ग्रन्थहरू हुन?
११. "चोरेर पास हुनुभन्दा फेल हुनु गौरव हो भनी मेरो छोरोलाई सिकाई दिनोस्" यो उक्ति कसले कसलाई भनेको हो?
१२. नेपाल, भारत र चीनका राष्ट्रिय खेल के के हुन्?
१३. मोबाईल फोनको SIM Card मा प्रयोग हुने SIM को बिस्तारित रूप के हो?
१४. पाँचौँ राष्ट्रिय खेलकूद कहिले र कहाँ भयो? यस खेलकूदको तारा के थियो?
१५. Slum Dog Millionaire फिल्मले सन् २००८ को OSCAR पुरस्कार कति विधामा प्राप्त गर्‍यो?
१६. नेपालको पहिलो बाणिज्य बैंक कुन हो र यसको स्थापना कहिले भएको थियो? वि.सं.मा लेख्नुहोस् ।
१७. नेपालमा पहिलो पटक कागजी नोट कति साल (वि.सं.) मा कुन निकायले निष्काशन गरेको थियो?
१८. नेपाल राष्ट्र बैंकको हालको संचालक समितिको अध्यक्ष को हुनुहुन्छ? उहाँको पूरा नाम लेख्नुहोस् ।
१९. सन् २००९ मा G20 राष्ट्रहरूको बैठक कहिले र कहाँ बसेको थियो?
२०. निम्न देशहरूको मुद्रालाई के भनिन्छ?
(क) बंगलादेश (ख) थाईलैण्ड (ग) मलेसिया

खण्ड (ख) रचना

(२० अङ्क)

तल दिइएका मध्ये कुनै एक विषयमा निबन्ध लेख्नुहोस् ।

(१५)

१. मेरो कल्पनाको नयाँ नेपाल
२. आर्थिक विकासमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको भूमिका
३. गुणात्मक शिक्षा, आजको आवश्यकता

क्रमशः ...

तल दिइएको अनुच्छेदको सारांश लेख्नुहोस् र एक उपयुक्त शीर्षक पनि दिनुहोस् ।

(५)

पहाड र तराईका बीच मुख्य तीन वटा अन्तरसम्बन्ध रहेका छन् । पहिलो पर्यावरणीय, दोश्रो जनसांख्यिकीय र तेश्रो आर्थिक । नेपालका सबै नदीहरू हिमालबाट पहाड हुँदै तराईतिर झरेका छन् । पहाडको पर्यावरणीय ह्रासले तराईलाई नराम्ररी असर गर्दछ । वाढी, पहिरो र भूक्षयले गर्दा उत्पादकत्व समेत घट्दछ । तराईको जनघनत्व बढ्नुमा पहाडबाट हुने वसाईसराई पनि एक हो । पहाडमा अवसरको कमि र कष्टकर जनजीवनले गर्दा तराई भर्न उत्प्रेरित गरिरहेको छ । यस्तो अव्यवस्थित वसाईसराईले जनसांख्यिकीय अव्यवस्था बढ्दै जान्छ । तराईका उत्पादनको बजारको रूपमा पहाडको विकास भईरहेको छ । पहाडको उत्पादनले तराईसंगको व्यापारमा सन्तुलन ल्याउन सकेको छैन । यसले वसाईसराईमा थप योगदान गरिरहेको छ । यसले पहाडमा थप प्रतिकूलता ल्याउछ । पहाडका पढे लेखेका व्यक्ति तराईमा वसाईसराई गर्नु आर्थिक दृष्टिले पहाडको विपक्ष र तराईकै पक्षमा हुन्छ । यसर्थ तराई र पहाडको अन्तरसम्बन्धलाई सही विश्लेषण गरी उपर्युक्त तीन आधारको सन्तुलन मिलाई विकासको योजना बनाउन आवश्यक भईसकेको छ । पहाडबाट झरेका नदीहरूबाट विजुली, खानेपानी र सिंचाईको विकास गर्ने, पहाडलाई जडीबूटी, खनिज व्यवसाय, फलफूल खेती, पशुपालन, पर्यटन आदि क्षेत्रको विकास गर्ने, तराईलाई खाद्यान्न तथा नगदेवाली उत्पादन तथा प्रशोधनकेन्द्र बनाउन योजनाकारले उपयुक्त नीति निर्माण गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

खण्ड (ग) गणित

(५० अङ्क)

सबै प्रश्न समान अङ्कका छन् ।

१. प्रतिलिटर पेट्रोलबाट १० किलोमिटर चलन सक्ने मोटरगाडी दश महिनामा ५,००० किलोमिटर दगुन्यो भने प्रतिलिटर रु.६०१- का दरले प्रतिमहिना कति खर्च भयो होला ?
२. एउटा रेडियो रु.१७,०००१- मा विक्री गर्दा १५ प्रतिशत नोक्सान हुन्छ भने २५ प्रतिशत नाफा गर्न कतिमा विक्री गर्नु पर्ला ?
३. ३ जना मानिस वा ६ जना केटाले एउटा काम १५ दिनमा गर्न सक्छन् भने ७ जना मानिस र ४ जना केटाले सोही काम कति दिनमा गर्न सक्छन् ?
४. रामहरीले २०६५ साल फागुन १ गते ५ लाख रुपियां वार्षिक ६.५ प्रतिशत साधारण व्याजदरमा एविसी बैंकमा निक्षेप जम्मा गरेछन् । २०७० साल माघ मसान्तका दिन उक्त निक्षेप भिक्दा उनले कुल कति रकम पाउलान् ?
५. एउटा व्यक्तिले रु.३,०००१- का दरले खरीद गरेका ३ वटा टेबुल बेच्दा पहिलोमा १५ प्रतिशत र दोश्रोमा १७ प्रतिशत मुनाफा भएछ । तेश्रो टेबुल बेच्दा भने केही टूटफूट भएकोले ७ प्रतिशत घाटामा गएछ । उसको कुल मूनाफा रकम कति भएछ र लगानीमा कति प्रतिशत नाफा भएछ ?
६. भोजले १५० पूर्णाङ्कको अग्रेजीमा ८० प्रतिशत अङ्क, १२० पूर्णाङ्कको रशायनशास्त्रमा ७० प्रतिशत र १३० पूर्णाङ्कको भौतिकशास्त्रमा ९० प्रतिशत अङ्क ल्याएछ भने उनले पाएको जम्मा अङ्कको प्रतिशत कति होला ?
७. यदि कुनै रकमको $\frac{४}{७}$ भाग बराबर रु.२४०१- हुन्छ भने कुल रकमको $\frac{१}{४}$ भाग घटाउँदा कति रकम बाँकी रहन्छ ?
८. सरल गर्नुहोस् : $१.०३३ \times २.७३ + १.०६७ - २.००५$ ।
९. एउटा मानिसले आफूसंग रहेको रकमको १५ प्रतिशत बृद्धाश्रमलाई, २५ प्रतिशत रकम बालगृहलाई, ३५ प्रतिशत रकम वाढीपिडितको सहयोगको लागि दिएर बाँकी रहेको रु.४५,०००१- घर खर्चका लागि श्रीमतीलाई दिएछ भने उसंग जम्मा कति रकम रहेछ ?
१०. राम, हरि र सीतालाई ७ : ४ : ९ को अनुपातमा रु.१,२०,०००१- भाग लगाउँदा राम, हरि र सीता प्रत्येकको भागमा कति कति रकम पर्ला ?

नेपाल राष्ट्र बैंक
सहायक द्वितीय पदको खुल्ला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा
द्वितीय पत्र

मिति २०६६/०१/०५

विषय :- बैंकिङ्ग तथा लेखा

समय :- ३ घण्टा

पूर्णाङ्क :- १००

कुनै आठ प्रश्नहरूको उत्तर लेख्नुहोस्। सबै प्रश्न समान अङ्कका छन्।

१. नेपाल राष्ट्र बैंकले नियमित रूपमा सम्पादन गर्ने कार्यहरू मध्ये कुनै चार वटाको छोटकरीमा वर्णन गर्नुहोस्।
२. ग्रामीण विकास बैंकहरूको प्रमुख उद्देश्य तथा कार्यहरूका बारेमा उल्लेख गर्नुहोस्।
३. बैंक नगदी कितावको परिचय दिनुका साथै बैंक नगदी कितावको ढाँचा तयार गरी कुनै पाँच वटा कारोवारको प्रविष्टी (entry) गरी देखाउनुहोस्।
४. नाफा-नोक्सान खाताको महत्व बारे प्रकाश पाउँदा कुल नाफा र खूद नाफा बीचका भिन्नताहरू बुँदागत रूपमा प्रस्तुत गर्नुहोस्।
५. तल दिइएका मध्ये कुनै दुई वटाको छोटकरीमा वर्णन गर्नुहोस्।
(क) वासलात (ख) हासकट्टी
(ग) आन्तरिक लेखापरीक्षण (घ) शेयर पूँजी
(ङ) हिसावमिलान विवरण (Reconciliation Statement)
६. सन्तुलन परीक्षण (Trial Balance) को उद्देश्य तथा महत्व बारे उल्लेख गर्दै सन्तुलन परीक्षणद्वारा गल्तीको खोजी गर्न प्रयोग गरिने कदमहरू (Steps to Locate Errors) बारे बुँदागत रूपमा उल्लेख गर्नुहोस्।
७. आन्तरिक जाँच (Internal Check) र आन्तरिक नियन्त्रण (Internal Control) बीच के फरक छ? कुनै कम्पनीको स्वस्थ विकासको लागि आन्तरिक जाँच र आन्तरिक नियन्त्रण किन आवश्यक छ?
८. वित्तीय अनुपात (Financial Ratio) भनेको के हो? वित्तीय अनुपात अन्तर्गत Current Ratio र Quick Ratio को महत्व बारे प्रकाश पार्नुहोस्।
९. प्राथमिक तथ्याङ्क (Primary Data) र द्वितीयक तथ्याङ्क (Secondary Data) लाई परिभाषित गर्दै प्रत्येकको फाईदा र बेफाईदाको विषयमा वर्णन गर्नुहोस्।
१०. मनिचेञ्जर र मनिट्रान्सफर भन्नाले के बुझ्नु हुन्छ? यी दुईमा के भिन्नता छ? प्रष्ट्याउनु होस्।